

INFOGRAFIKA

Tilakova Zaynura Alijonovna

Toshkent Davlat Sharqshunoslik Universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada infografika va uning vazifalari, afzalliklari va kamchiliklari, infografik dasturlar va ularning turlari bo'yicha ma'lumotlar berilgan.

Infografika nima:

Infografiya - bu ma'lum bir murakkablik va ahamiyatga ega bo'lgan ma'lumotlarni to'g'ridan-to'g'ri va tezkor tarzda sintez qilishdan iborat bo'lgan matn, illyustratsiya va dizaynni birlashtirgan tushuntirishli rasm. Ushbu atama jurnalistik sohada to'qsoninchi yillarda, grafik elementlar orqali ma'lumot berish mashqlariga nom berish zaruriyatidan keyin paydo bo'lgan. Biroq, infografikadan foydalanish ancha eski. Infografika turli xil modellarga, masalan diagrammalar, diagrammalar, kontseptsiya xaritalari va boshqalarga javob beradi. Xuddi shu tarzda, ular lisoniy va lisoniy bo'lmagan vizual resurslarning har xil turlaridan foydalanadilar: matn, rasmlar, ranglar, tartib mezonlari va har xil foydali plastik va kompozitsion elementlar. Bu kundalik matbuotda ham, jurnallarda, o'quv adabiyotlarida, veb-sahifalarda, ijtimoiy tarmoqlarda va har qanday ommaviy tarqatish materiallarida keng qo'llaniladigan manbadir.

Infografikaning vazifalari

- Axborotni sintez qilish;
- Murakkab ma'lumotlarni tushunishga ko'maklashish;
- O'quvchiga ma'lumotni darhol tuzishda yordam bering;
- Ular kiritilgan matn tartibiga xilma-xillik bering.

Infografika axborotni taqdim etishning grafik usulidir. Boshqacha qilib aytganda, buni rasm ko'rinishidagi ma'lumotlar desak ham bo'ladi. Infografika boshqa elementlarni (matn, ko'rsatkichlar, diagrammalar, bloklar va ikonlar) o'z ichiga olishi mumkin, unda grafik tasvirlar asosiy rol o'ynaydi.

Infografika oddiy rasm yoki tasvirli matndan nimasi bilan farq qiladi?

Infografika, umuman olganda, axborot uzatishning mustaqil vositasidir. Bir so'z bilan aytganda, infografika materialni tez, vizual va yorqin taqdim etish uchun mo'ljallangan.

Uning ko'pgina afzalliklari bor:

Birinchiidan, infografika sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni ko'rsatishga imkon beradi -matnni uzoq vaqt o'qish uchun bugungi auditoriyaning sabri va vaqti kamlik qilmoqda.

Ikkinchiidan, yaxshi infografika ma'lumotni yanada aniqroq qiladi. **Uchinchiidan,** qiziqarli rasm tomoshabinlarning e'tiborini jalb qilishga yordam beradi, shuning uchun

bu format ommaviy ravishda qo'llaniladi. Bugungi zamonaviy ta'lim tizimida ham infografik materiallardan ko'proq foydalanish tavsiya etilmoqda.

Infografika qayerlarda ishlatiladi?

- Infografika yordamida siz mijozlar yoki xodimlarning ma'lumotlari bilan tanishishingiz mumkin;
- Muhim yangiliklarni ko'rsatishingiz mumkin;
- Mahsulotlaringizni/xizmatlaringizni reklama qilasiz;
- Odamlar qaysi tilda gaplashishidan qat'i nazar, hamma uchun tushunarli bo'lgan qulay texnik ko'rsatma tayyorlagan bo'lasiz;
- Statistik ma'lumotlar, yillik hisobot, tadqiqot natijalarini tayyorlashingiz mumkin;

Infografikaning beshta asosiy turi mavjud: Analitik yoki raqamli infografika.

Uning yordami bilan statistik ma'lumotlar taqdim etiladi, unda juda ko'p raqamlar, diagrammalar, grafiklar mavjud bo'lishi mumkin. *Yangiliklar infografikasi.* U so'nggi voqealar haqida aniq hikoya qiladi, xronologiyani va atrofda sodir bo'layotgan voqealarning muhim bosqichlarini aks ettiradi. *Qurilish infografikasi.* Ob'ektning tuzilishini yoki uning mexanizmini, ba'zan tarixiy voqeaning xronologiyasini va sabablarini ko'rsatadi. *Reklama infografikasi.* O'z mahsulotlarini reklama qilish uchun kompaniyalar tomonidan yaratilgan. Qoida tariqasida, bu mahsulotning va sotib olishning afzalliklarini tavsiflovchi yorqin rasm bo'lishi mumkin. Agar u yaxshi tayyorlangan bo'lsa, mijozlarni jalb qilishi mumkin — ya'ni u malakali marketing va yaxshi dizaynni birlashtiradi. *Qiyosiy infografika.* Turli ob'ektlarning xususiyatlarini solishtirish imkonini beradi.

Infografikaning kamchiliklari: Infografikaning birinchi kamchiligi shundaki, uni tayyorlash unchalik oson hamda arzon emas. Matn yoki ro'yxatni yozish, odatda, to'g'ri tasvirlarni tanlash va ularni oqilona birlashtirishdan ko'ra ancha oson, arzonroq va tezroq. Bundan tashqari, yaxshi infografikani yaratish uchun sizga ijodkorlik, kreativ dizayn fikrlash kerak. Ikkinchi kamchilik shundaki, ba'zida materialni taqdim etishning bunday rang-barang shakli odamlarni bu ma'lumotni unchalik jiddiy emas deb qabul qilishiga sabab bo'lishi mumkin. Uchinchi kamchilik shundaki, infografika deyarli har doim voqelikni qandaydir sxematik, umumlashtirish va soddalashtirishdir. To'rtinchi minus ma'lumotni taqdim etish usulidan ko'ra ko'proq ijrochilarga bog'liq. Gap shundaki, agar yaxshi infografika ma'lumotni o'zlashtirishga yordam bersa, yomoni, aksincha, uni idrok etishiga to'sqinlik qiladi va hatto noto'g'ri tushuntirish berishi mumkin.

Infografika yaratishni osonlashtiradigan ko'plab onlayn xizmatlar mavjud.

1.Canva. Shablonlar va rasmlarning katta kutubxonasiga ega mashhur bepul xizmat. Infografikaga qo'shimcha ravishda, masalan, taqdimotlar, xulosalar, plakatlar yaratishingiz mumkin.

2.Easel.ly. Ushbu xizmat yordamida siz infografikalarni tezda jamlashingiz mumkin. Bepul shablonlar, rasmlar, piktogrammalar va shriftlarning katta kutubxonasi mavjud.

3.Piktochart Ushbu onlayn xizmat analitik infografika yaratish uchun juda foydali. Siz ma'lumotlarni Excel fayli sifatida yuklab olishingiz mumkin. Ushbu onlayn xizmat ham, qo'shimcha funktsiyalar -pullik obuna.

4.Vennage. Juda qulay onlayn xizmat. Uning yordamida siz uchta oddiy usulda infografikani yaratishingiz mumkin. Ko'p andozalar mavjud. Ularni o'zingiz sozlashingiz, rang sxemasini o'zgartirishingiz mumkin. Xizmat bepul.

5.Creately. Diagrammalar va turli xil murakkab sxemalarni yaratish uchun yaxshi servis. Dastur ijodkorlik uchun keng imkoniyatlar yaratadi: oddiy shablon shakllarini loyiha ehtiyojlariga mos ravishda o'zgartirishingiz mumkin. Asosiy talqini bepul, interfeysi oddiy.

Adabiyotlar

1. Рэнди Крам:Инфографика. Визуальное представление данных
Издательство: Питер, 2015 г..

2. Тоузленд: Инфографика. Мир, каким вы его никогда не видели его
прежде Издательство: Манн, Иванов и Фербер, 2014 г.

3. Марк Смикиклас: Инфографика. Коммуникация и влияние при помощи
изображений. Издательство: Питер, 2014 г.

4. <https://medium.com/>

5. <https://www.ellty.com/ru/create/infographic>